

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
juttatásos közlötnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél.

→*←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Állami tisztviselőink fizetése.

Ez az immár elsődrendű fontosságú társadalompolitikai és nemzetgazdasági kérdés úgy látszik, fordulóponthoz érkezett, a mennyiben a közvetlenül érdekelt körében országos mozgalom indult meg anyagi helyzetük javítása iránt s ha meggondoljuk, hogy a társadalom eme rétege számánál, foglalkozási körénél és intellektuális súlyánál fogva mily hatalmas tényezője közéletünknek s hogy érdeke az egész társadalom összes érdekével sokszorosan és sokszorosan egybeüszik s hogy e mozgalomnak különös aktualitást kölcsönöz az országgyűlés vége felé közeledte: nem zárkozhatunk el hogy e kérdéssel foglalkozunk.

Örömmel, mert oly testületről van szó, a mely hivatása színvonalán áll s a mely hivatását példásan teljesíti, s a mely mostoha sorsát úgy lelki erővel méltóságteljesen s buzgalomban sem lankadva teljesíti hosszú ideje s a mely testületnek kívánságában igaz a van.

Az állami tisztviselők álláspontja mindenek előtt az, hogy javadalmazásuk mértékét nem kívánják szolgálatuk értéke szerint megállapítani, nem vonnak párhuzamot maguk s a külföld közt javadalmuk tekintetében, nem irigylik, hogy az államszolgálat egyes ágában a fizetés javítás már keresztlövetet; nem kívánják eszközt s módokat luxusra; csak azt óhajtják elérni, hogy önmaguk és családjuknak fenntartásához a legszükségesebb, nélkülözhetetlen eszközökkel lássa el őket az állam, kenyéradójuk, — hogy a gondok legkeserűbbjétől, a kenyérgondoktól legyenek megszabadítva.

Mert a kenyérgond az a mi az állami szolgálat napzamosait manapság tetet-leket ölé munkájában kíséri, nyugózi, keseríti.

Nem új keletű e kérdés, valamint természetesen az elégedetlenség sem e helyzet nyomán s 1893-ban az államkormány sem zárkozhatott el már e kérdésnek legalább némi-képpen való orvoslásától s a törvényben a fizetéseket ideiglenesen rendezte.

E rendezés mostohaságának egyedüli mentsége az államháztartásnak csak akkori időben helyreállt egyensúlya, a mit természetesen megzavarni a tisztviselői fizetések nagyobb mérvű emelésével nem látszott tanácsosnak; de hogy mennyire nem elégitette ki a legszerűbb igényeket, mutatja a tisztviselőknél a törvény életbelépte óta soha meg nem szűnt elégedetlenség, mozgólása fizetésjavítása iránt.

Ezt a mozgalmat nagyban elősegítette aztán a monarchia másik állama tisztviselőinek javadalmazás tekintetében összehasonlíthatatlanul kedvező helyzete, valamint hogy a katonatisztek javadalmazása a legközelebbi multban feljavított, de intenzívitást adott a mozgalomnak az a körülmény, hogy az állami tisztviselők meggyőződtek volt miszerint anyagi helyzetük javításának az állami pénzügyi viszonyainak a kadály.

Tudjuk, hogy az államháztartás deficitje több mint egy évtizede eltűnt s helyébe minden zárszámadás, tehát egészen reális adat, milliókra menő államháztartási fölösleg mutat fel, úgy hogy eltekintve attól, miszerint nem egy oly kiadás talált fedezetet az ezen feleslegekből előállt pénzügyi készletekből, a mely fedezetet egyébként hitelnyelvet útján kellett volna beszerezni s ilyként esetleg a jövő gener-

rációkra áthárítani: e pénzügyi készletek állaga ma is óriási.

Elheh véve aztán, hogy az állam jövedelme évről-évre emelkedik és pedig a legdusabb jövedelmi források állandó és egészséges fejlődése folytán, az állami tisztviselők ama felfogása, hogy fizetésük megjavítását az állam pénzügyi ereje megbírja és pedig megbírja a nélkül, hogy az adózókra újabb teherrel járna — egészen igazoltnak mutatkozik.

Igazoltnak mutatkozik pedig az állam pénzügyi erejébe vetett hit annyival inkább, mert hisz nem kell valami mélyebben ható szemlélődés annak észlelésére, hogy az államháztartás nem egy ágában és pedig oly ágában a mely ámbár első sorban gazdasági ág, de jövedelmezőnek egyáltalában nem mondható, megokolatlan pazarlás, fényűzés és Potemkinre emlékeztető hajhászása a külsőségeknek mutatkozik.

Mindezeket egybevetve tehát még ama aggodalom sem kísérheti törekvésekben, hogy az államháztartásba be kell illeszteni, az állami élet szerves fejlődésének akadály lehetne; de sőt úgy vannak meggyőződve, hogy az államháztartási raison ez újabb teherrel szemben sok ferdeség, kinövés és túlzás megszüntetését fogja előidézni, a mi mind egyenesen közállapotaink szanalása nagy munkájához fog járulni.

A közelgő képviselőválasztások s így annak alkalmá, hogy az újból alakuló országgyűlés képviselőházában minden érdeklő törekvésének joga van kifejezésre jutni, vagy legalább jutni akarni, vitt nagyobb élénkséget e mozgalomba, s igazolja ennek eddig is nagy arányait s teszi a napi politika számára különösen érdekessé.

Az állami tisztviselőknél e mozgalomban két tényezővel kell számolniok. Az egyik az államhatalom, a másik a társadalom.

Nem lehet azt állítani, hogy bármelyike is e két tényezőnek ellenséges indulattal viseltetik az állami tisztviselőknél eme kívánságával szemben.

A kormány és az országgyűlés elvben kijelentette, hogy a tisztviselői törhetetlen helyzetén javítani óhajt. S csupán az időpontra nézve van ellentét fenn: a mig ugyanis a tisztviselők sürgősnek, a kormány s országgyűlés még elodázhatónak tartják e kérdés megoldását.

Tudjuk e mellett, hogy a király egyenes kívánságára jött létre a katonatisztek fizetésemelésé, ilyként tehát a törvényhozással való vonatkozásában e kérdés pusztán időkérdést jelent.

De ha az egyik tényezőt illetőleg csak alárendelt jelentőségű ellentét mutatható ki, a másik tényező s épen az, a melyből az előbbi és a mozgalom is erőt kíván meríteni, a társadalom részéről, e mozgalom egyenes támogatásra számít.

A tisztviselők érzik azt, hogy a társadalom egyik legjelentékenyebb eleme, foglalkozásuk, intelligenciájuk és számuknál fogva: tudják, hogy velük a társadalom egyéb elemeinek számolniok kell; — tudják, hogy az ő helyzetükhöz a többi állampolgár sok és sokféle érdeke fűződik.

Fűződik először az, hogy az állam polgárai legfontosabb érdekeiknek hűszolgálatát, jogaik védését, igazságos s méltányos alkalmazását, az ezt ellátó tisztviselőtől méltán csak akkor követelhetik ha az a tisztviselő nem nyomorult koldus, éhenkórász, elége-

detlen proletár mint ma jó részben, hanem legalább is tisztességesen megélnie, legalább is úgy megélnie, mint a társadalom más igen-igen csekély igényű osztályának, rétegeinek lehet — módjában van.

Fűződik azonban a többi állampolgárnak az az érdeke is az államtisztviselő helyzetéhez, hogy a mi speciális viszonyaink közt t. i. társadalmunk vérszegénysége mellett egy igazán óriási tömegének anyagi züllöttsége különösen bénítólag hat az egész gazdasági életre, s mert a kulturális fejlődésnek tagadhatatlan legfőbb feltétele az anyagi jólét, a tisztviselők tudják azt is, hogy a kérdés elsőrangú fontosságú kulturális szempontból is az egész társadalomra nézve, s minthogy a kérdés útközje ma az, hogy az államhatalom a megoldandó kérdések s kielégítendő követelések élére állítja-e a tisztviselőket fizetésemelésé ügyét, vagy mint már történt, az elvi kijelentések s üres ígéretések raktárába akasztja fel szegre, számítanak a tisztviselők a társadalom támogatására s megvannak győződve, hogy számításuk alapos.

Nem kívánnak áldozatot, újabb terheket, csak eszközt arra, hogy nyomoruk megszűnjön, — oly eszközöket, a melyeket feladatuk folyton fokozódó kötelezettségei becsületes teljesítésével, a kultura szolgálatával s maguknak az anyagi eszközöknek is a társadalmi produktív elemei részére visszajuttatásával bőven megtérítenek.

A társadalomnak saját jól felfogott érdekeiben is e mozgalom iránti rokonszenvezésre jóindulatára számítva, nyújtottak be városunk törvényhatósági bizottságához kérvényt a helybeli állami tisztviselők, kérve, hogy városunk közönsége támogassa kívánságukat kormánytól s törvényhozásnál, s hatáskörében élére állva e mozgalomnak buzdítsa hasonló eljárásra az ország többi törvényhatóságát is, s mint tudjuk, a napokban összeülő közgyűlés fog foglalkozni e tárggyal.

Hisszük s reméljük, hogy városunk közönsége felismeri a kérdésnek nagy horderejét, az egész országra, de különösen városunk anyagi és kulturális érdekeire való kiváló nagy fontosságát, — megérti azt, hogy mily jelentőséggel bír városunk jelenéért s jövőjéért vívott küzdelmeinkben az, ha társadalmunknak egyik legjelentékenyebb osztálya kedvezőbb helyzetbe jutva, úgy kulturális mint anyagi tekintetben elfoglalja azt a helyet, a melyen látni mindenkinek saját érdekében kívánnia kell.

Jelentés

a „Pancsovai Gromon Dezső magyarnyelvterjesztő egyesület”
1900-1901 évi működéséről.

Összeállította: Sztođola Pál titkár.
(Vége.)

Az országos muzeum s könyvtár bizottság ülésén egyesületünket Dózsa Imre I. igazgató képviselte. Ő hozta ezen egyesület üléséről azon örömdetes hirt, hogy az egyesület a jövőben a kormánytól kapott szubventió nagy részét vidéki népkönyvtárak segélyezésére fogja fordítani s így alapos kilátásunk van arra, hogy egyesületünk népkönyvtára is segélyben fog részesülni és így mi is a mi könyvtárunk révén intenzívebb működést fejthetünk majd ki.

A „délvidéki színiszövetkezet” elnökségének felhívása folytán egyesületünk megtette a kellő lépéseket a pancsovai színügyi bizottság megalkotására, a mely bizottság immár meg is alakult s mint külön egyesület, illetve bizottság már meg is kezdte működését. Ezen bizottságnak egyesületünk vezetősége s igazg. tanács tagjai szintén tagjai lettek.

Az itt működött Balogh Árpád színtársulatának támogatására egyesületünk a töle telhető megtette. Anyagilag ugyan nem segítette, de erkölcsi támogatásban szívesen részesítette. A mi egyesületünk indított elmebeteg alkalmával, a társulat számára gyűjtést, a mely 100 koronán felül eredményezett.

A torontál-vásárhelyi Kossuth Lajos szoborbizottság kérelmének, hogy egyesületünk mozdítsa elő az ő hazafias törekvésüket, egyesületünk a legnagyobb készséggel tett eleget. A vásárhelyi földműves műkedvelők által Pancsován előadott „Falu rossza“ 700 korona tiszta jövedelmet hozott a Kossuth-szobor alpra.

Új tagot a lefolyt évben hatot sikerült szereznünk s így jelenleg egyetünknek van:

tiszteletbeli tagja	3
örökös tagja	20
alapító tagja	88
rendes tagja	57

Összesen 168 tagja.

Üdvözölte egyesületünk az elmúlt év folyamán egyetünk magas védnökét Gromon Dezső áll. titkár úr ő excellenciáját az újév s neve napja alkalmából, ki mindkét esetben távirati úton, szívvel szavakkal köszönte meg a figyelmet. Távirati úton üdvözölte egyesületünk újévkor egyesületünk tiszteletbeli elnökét, zombori Rónay Jenő urat, Torontál vármegye főispánját, ki egyesületünknek s a magyarság ügyének mindenkoron jóakaró támogatója s pártfogója volt. Az ig. tanács 1901. április 18-án tartott ülésében ő méltósága érdemeit jegyzőkönyvileg is megörökítette.

Üdvözölte továbbá Zákó Milán főispán úr ő méltóságát főispánná történt kinevezetése alkalmával távirati úton. Beiktatása alkalmával pedig testületileg tisztelgett az igazg. tanács városunk főispánjánál.

Üdvözölte végül egyesületünk a tor.-vásárhelyi műkedvelőket a pályaudvaron megérkezésük alkalmával.

Jutalomkönyvek beszerzésére az ig. tanács az elmúlt évben ismét 100 koronát engedélyezett.

Újví üdvözöletek megváltása czimén egyetünk pénzára 42 koronával gyarapodott.

A múlt év folyamán Dr. Mráz Gusztáv úr, egyll. titkár rövid működés után állásáról leköszönt, s az ig. tanács 1900 november 13-án tartott ülésén hozott határozatával csekélységgel bizta meg ideiglenesen a titkári teendőket elvégzésével.

Az elmúlt évben az ig. tanács 11 ülést tartott, melyeken 44 határozatot hozott, illetve ügyet intézett el. A beérkezett s elintéztett ügydarabok száma a múlt évi közgyűléstől a mai közgyűlésig 100.

Jelentésem kiegészítő részeként van szerencsém még pénztárunk állapotát feltüntetni, a mely szerint:

BEVÉTELEK:

1. Múlt évi maradvány	15	kor.	95	fill.
2. Tagsági díjak	181	"	—	"
3. Alapítóké kamatai	377	"	92	"
4. Pancsova város segélye	200	"	—	"
5. Újví üdvözöletek megváltása	42	"	—	"
6. Adomány	4	"	—	"

Összesen 820 kor. 87 fill.

KIADÁS:

1. A „Milleniumi ösztöndíjra“	200	kor.	—	fill.
2. Jutalomkönyvekre	62	"	50	"
3. A Vörösmarty ünnep tiszta jövedelmének 150 koronára lett kiegészítésére	5	"	39	"
4. Titkári kezelési költségek	20	"	—	"
5. Egyleti szolgáló fizetése	120	"	—	"
6. Kézimunkatanfolyam	79	"	36	"
7. Nyomatványok, hirdetési díjak s egyéb kiadások	123	"	20	"

Összesen 610 kor. 45 fill.

Levonva a kiadást a bevételből marad 210 kor. 42 fill. pénzesleg.

Az egyet törzsvagyona jelenleg tankarékpenztári betétben 7605 " 52 "

A kezelésünkre bizott, de elhasznált különalap, mely 360 kor. 24 fillért tett ki, 200 " — "

Összesen 7805 kor. 52 fill.

A különalapra tartozunk még 160 " 24 "

A törzsvagyon, valamint a különalap az elmúlt évben nem változtak.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Jelentésem végére érve, bátorodom a tek. közgyűlésnek a következő indítványomat előterjeszteni: Mondjon a mélyen tisztelt közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet a hazafias helyi sajtónak, a mely egyesületünket mindenkoron a legnagyobb előzékenységgel támogatta, továbbá a „Társaskörnek“, a mely mindig szívesen adott helyiséget üléseink megtartására, valamint a Männergessangvereinek, a mely önzetlen hazafisággal működött közre egyetünk által rendezett hazafias ünnepélyeknél, végre azon úrhölgynek s uraknak, kik a továbbképzőtanfolyamon felolvasásokat, illetve előadásokat tartottak.

Évi jelentésem szíves tudomásul vételét kérve, ajánlom imént tett indítványomnak szíves elfogadását.

Megrendelések gyűjtésére vonatkozó ministeri rendelet.

A megrendelések gyűjtésére vonatkozó törvény és az alább közölt ministeri rendelet folyó évi július hó 1-jével lép életbe. A

törvényt magyarázó és a kivételeket szabályozó kereskedelmi ministerum rendelet megjelenését nemcsak a kereskedők és iparosok, hanem a vásárló nagy közönség is nagy érdeklődéssel várta.

Ezen fontos ministeri rendeletet szószerint közöljük és úgy véljük, hogy kiváló szolgálatot teszünk ezzel olvasóinknak, a kik akár mint kereskedők és iparosok, akár mint vásárló közönség kell, hogy érdeklődjenek ezen, az ipar és kereskedelem fejlődésére és jövőjére kiható fontos törvény illetve rendelet iránt.

Ime a ministeri rendeletnek szószerinti szövege:

27483/1901. szám.

Rendelet

az 1884. évi XVII. törvényzikk 50 §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezési módosításáról szóló 1900. évi XXV. törvényzikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.

Az 1900. évi XXV. törvényzikk 5. §-ában nyert f. l. hatalmazás alapján ezen törvény életbeléptetése és végrehajtása iránt rendeltem:

1. §. Az 1900. évi XXV. törvényzikk valamint a jelen rendelet 1901. július hó 1-én lép életbe.

Az ezen időpont előtt gyűjtött megrendelések s azoknak teljesítése ez idézett törvény és a jelen rendelet által nem érintetnek.

2. §. Az idézett törvény 1. §-a a megrendelések gyűjtésének korlátlan szabadságát csak a kereskedő vagy iparos lakhelyén tartván fenn; ebből következik, hogy a kereskedő vagy iparos más oly község területén, melyen csakis megrendelések gyűjtése végett, bár huzamosabb ideig tartózkodik, a törvény korlátozása alá esik. Ugyanaz áll a kereskedő vagy iparos megbízottjáról, ügynökéről, mely ha a kereskedő vagy iparos lakhelyén kívüli helyen állandóan letelepedett (helyi ügynök) ügyszintén a vásárlókatokra nézve a vásár helyéről, valamint az olyan helyekről, a hol vándor- és mintaraktárak tartanak. Utóbbi üzletek gyakorlását egyébként addig is, míg a vándoriparról szóló törvény megalkottatik, továbbra is az 1897. évi 51636 szám és 1900. évi 16339 szám alatt kelt kereskedelemügyi ministeri rendeletek szabályozták, melyeknek értelmében a vándorraktár tulajdonosa nemcsak iparigazolványt váltani, hanem az 1884. XVII. törvényzikkben előírt feltételeknek (engedély, díjfizetés, a befolyt összeg tizedrészeinek befizetése) is megfelelni tartozik.

3. §. A megrendelések gyűjtése a kereskedő vagy iparos lakhelyén kívül csak oly iparosoknál vagy kereskedőknél lévén megengedve, kik üzletükükben az illető áru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak, ezen áruk alatt nemcsak olyanok értendők, melyek eredeti vagy feldolgozott állapotban az üzlet tulajdonképeni tárgyai, hanem olyan áruk is, melyek az illető üzletben csak mind segédeszközök, irodai, bolti vagy raktári berendezések szerepelnek, (kereskedelmi könyvek, állványok, pénztárak, irógépek, mérlegek stb.)

Megrendelések gyűjtése végett felkereshető az a földbírókos is, a ki gazdasága körében ipari vagy gyári vállalatot folytat, (malom, szeszgyár, keményítőgyár, sajt-váj készítő telep stb.) a mennyiben a megrendelés az illető ipari vagy gyári vállalat körében eladható vagy felhasználható árua vonatkozik.

4. §. Az idézett törvény 1. §-ának 2. bekezdésében az iparshoz vagy kereskedőhöz közvetlenül intézett egyes megrendelésekre vonatkozólag megállapított kivétel feltételezi, hogy a megrendelés határozottan megjelölt árua vagy munkára irányuljon, a megrendelő önkéntes elhatározásán alapuljon s a kereskedőhöz vagy iparshoz már előbb intéztetett legyen, mintsem a megbízott a megrendelőnél a megrendelés átvétele végett jelentkezik.

Nincs tehát megengedve a megrendelés átvétele oly megkeresések alapján, melyek natározatlan, általános, egyszersmindenkorra szóló megrendelési felhívást tartalmaznak, melyeket a kereskedő vagy iparos tömegesen küld a feleknek kitérés vagy pusztán aláírás és elküldés végett, vagy melyek nem magához a kereskedőhöz vagy iparshoz, hanem csak megbízottjához eljárása közben intéztetnek.

5. §. Az idézett törvény 2. §-ában kivétel tétevé az irodalmi és művészeti termékekre nézve, ezek megrendelése csak annyiban korlátoztatik, a mennyiben az 1848. évi XVIII. törvényzikk 45. §-a értelmében az „ügynevezett házaló vagy zúgkönyv-árusok“ az illető hatóság rendőri felügyelete alatt állanak, a mely ezen felügyeleti hatáskörben megfelelő korlátozásokat is tehet. Ettől eltekintve tehát az irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtése teljesen szabad s minthogy e törvényes kivétel a közműveltség terjesztése érdekében tétellett, az iparhatóságok tartózkodjanak még attól is, hogy az „irodalmi és művészeti termékek“ fogalmát, szorosán magyarazzák. Nem veendő ki nevezetesen e fogalom alól a művészeti termékek iparilag előállított utanzatai (metszetek, színnyomatok) sem.

6. §. Az idézett törvény 3-ik §-ában nyert külön felhatalmazás alapján a törvény 1. § 1. bekezdésének összes rendelkezési alól a következő kivételeket engedélyezem:

1. a házi iparozikokra, de csak azon feltétel alatt, ha a megrendelést gyűjtő a ezek házi ipari jellegű helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja;

2. a műszerekre és tudományos eszközökre;

3. a varrógépekre;

4. a nagyobb gazdasági gépekre; mint eséplő gépekre, vető és arató gépekre, mozdonyokra, lokomobilokra és gőzekékre, továbbá a gőszivattyukra és malomberendezésekre;

5. a villamos erő átviteli és általános világítási és távbeszélői berendezésekre.

A 4. pontban felsorolt czikkok megrendelésének gyűjtését a kisbirtokosoknál azonban csak azon feltétel alatt engedélyezem, ha a megrendelés a községi előljáróság által a megrendelési vagy szerződési okiraton hitelesítettik.

7. §. Az idézett törvény 4-ában megállapított büntetés alkalmazására nézve utasítom az iparhatóságokat, hogy a kihágási eljárást minden esetben haladéktalanul indítsák meg és soron kívül tárgyalják.

Előzetes letartóztatásnak csak az 1880. évi 38547. szám alatt kelt belügyministeri rendelet 44. §-ában érintett azon esetekben van helye, ha az alapos gyanúval terhelt egyének rendes lak- vagy tartózkodási helyet nem igazolhatnak, ezekhez az utazásban levő igazolvány nélküli külföldiek is számítottatván; vagy ha a szökést megkísérlették, vagy arra határozottan felismerhető előkészületeket tettek.

Elitélés esetében a minták elkobzandók és ha értéket képviselnek, elárverezendők. Romlásnak kitett minták lefoglalásuk után azonnal elárverezendők, de az árveresen befolyt összeg jogérvényes felmentés esetén a terheltek visszaadandó.

A minták elárverezéséből befolyt összegek kezelésére és hovaforítására nézve ugyanazok a szabályok követendők, mint a pénzbüntetések tekintetében.

Kelt Budapesten, 1901. május hó 10-én.

Hegedüs s. k.

kereskedelemügyi m. kir. minister.

Iskolai hirdetés.

1. A pancsovai állami felső kereskedelmi iskolában a tanulók felvétele és beírása az 1901/2-ik iskolai évre nézve, ezek már a folyó tanév bevégeztével június 30-ától július 3-áig és ha az osztályoként meghatározott létszám még nincs betöltve, július 5-éig tartatik meg. A beírt tanulók az igazgatóságnál hagyják bizonyítványukat és a felvételi díj (évi 10 korona) ellenében beírási igazolványt kapnak. Ha a tanév végén felvett tanulók a következő tanév elején szeptember 4-éig bejáról az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznének, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik. — Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs, mert minden tanulóknak a felvételre személyesen, a szülő vagy gyám kíséretében kell megjelennie. — Szeptember elején folytatólagos felvétel csak az esetben történik kivételesen, ha a szabályszerű létszám még nincs betöltve (1901. 29217. sz. min. rend.)

2. A felső kereskedelmi iskola alsó osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, vagy reálskola vagy polgári iskola 4 alsó osztályát minden tantárgyból (a latin nyelvtől eltekintve) nyilvánosan vagy magánúton sikerrel elvégezték s erről bizonyítványt mutatnak fel.

A felvételtkor a tanuló tartozik keresztlevélét (születési bizonyítványát) át szolgáltatni. — Tizenhét évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanár testület határoz.

3. Ugyanazon iskola egyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak az a tanuló léphet, ki az elvégzett osztály rendes tantárgyaiból — nem számítva ide a szépirást — legalább is elégséges osztályzatot kapott.

Hazai nyilvános felső kereskedelmi iskolából más ugyanily intézetbe átlépni kívánók előbbi intézetük bizonyítványával tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt a rendes tantárgyakból — nem számítva ide a szépirást — legalább is elégséges sikerrel végezték. Ezen esetben, ha ebben az intézetben a harmadik nyelv nem ugyanaz, mint volt azon intézetben, melyből a tanuló jön, ebből felvételi vizsgálat alá veendő s csakis ennek sikerülése esetén vehető fel.

4. Az 1900. évi június hó 15-én 20211. sz. a. kelt ministeri rendelet értelmében a tanuló a felvételtkor tartozik fizetni: a) felvételi díj fejében: 10 koronát, tandíj czimén: 50 koronát. A felvételi díj a beíratáskor; a tandíj szeptemberben fizetendő.

Szegénysorsú, de legalább is jó általános előmenetelt igazoló tanulók a tandíj fizetése alól felmenthetők. Az ilyen tanulók kötelesek a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. k. ministeriumhoz címzett ebbeli tolyamodványaikát osztály- és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve szeptember első hetében az iskola igazgatóságánál benyújtani.

5. A tanulóknak felsőbb osztályba való lépése a megelőző osztály sikeres elvégzésétől függ. A mely tanuló legfeljebb két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, javító-vizsgálatot tehet. A javító- és pótlóvizsgálatok 1. é. aug. 31-én tartatnak meg. A javító-vizsgálatot kérő folyamodványok legkésőbb augusztus 15-ig benyújtandók az igazgatóságnál. A ki a javító vizsgálaton, ha csak egyetlen egy tantárgyból is, újra megbukik, az osztályt ismételni kénytelen. A javító-vizsgálatra

rendszerint azon iskolánál jelentkeznek a tanulók, a melynél elégtelen osztályzatot kaptak. Kivételes esetekben és alapos megokolással a főigazgató adhat engedélyt arra nézve, hogy a tanuló idegen iskolánál is teljesszen javító vizsgálatot.

Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, kötelesek alkalmas helyettest bejelenteni, a ki gyermekök vagy gyámjuk felől az igazgatóság vagy osztályfőnök értesítését elfogadhatja. A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatóságnál, ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elgételemek vagy a befolyást épen károsnak tartja — megkövetelni, hogy a tekintetben észszerű változás történjék.

Pancsova, 1901. évi június hóban.

Asz áll. felső keresk. iskola igazgatósága.

HIREK.

— Személyi hírek. Zákó Milán főispán csütörtökön reggel Budapestre utazott és ma este érkezik vissza körünkbe. — Szabó János városi főjegyző ma reggel Aradra utazott, a hol a holnap megnyitandó polgármesteri kongresszuson vesz részt. — Faragó János kir. s. tanfelügyelő a múlt héten Budapesten volt, honnan több fontos iskolai ügy kedvező elintéztetése után pénteken visszaérkezett.

— Platz Bonifác jubileuma. A szegeci kir. tankerület tudós kir. főigazgatója, dr. Platz Bonifác az idén tölti be tanügyi működésének harminczadik évét. Ez alkalomból családias jellegű, minden hivatalos színezetet nélkülöző, de annál bensőbb jubileumi ünnepélyt rendezett a ciszterci rend bajai főgymnásiuma, melynek az ünnepelt főigazgató tanára is volt. Volt tanítványai Bogdanovics Luczián budai gör. kel. szerb püspökkel az élükön, személyesen üdvözölték a nagy tudományú főigazgatót kit a tankerület összes középiskoláinak tanestületei és számos tisztelője táviratilag üdvözölt. A magyar köznevelődés terjesztésének s az igazi hazafiság és lángoló hazaszeretet ápolásának szentelt munkássága 30 éves fordulója alkalmából mi is szívvel kívánjuk, hogy a kiváló tudóst hazai tanügyünk előmozdítására a Mindenható még igen soká éltesse.

— Köszönet. A pancsovai róm. kath. négyesület szívvelyes köszönetet mond miadazoknak, kik a f. hó 16-án megtartott népnünnepély s táncmulatság sikeréhez hozzájárulni szivesek voltak. Fogadják hálás köszönetünket azon nemes adakozók, kik a jótékonycélra sűteményeket, frissítőket s virágokat juttattak az együletnek s ez által a jótékony-ság oltárára szép áldozatot hoztak; köszönjük s kérjük egyben tartsák meg a szegény szenvedőket, betegeteket s árvákat a jövőben is nemes lelkű pártfogásukban. Miután nem vagyunk azon helyzetben, hogy a szives adakozók mindegyikét névszerint felsoroljunk, engedessék meg, hogy különösen kiemeljük a mélyen tisztelt hölgyeket, kik az elárusítást eszközölték, a tisztelt rendezőbizottságot, a rendezőket, a tekintetes rendőrséget s tűzoltóságot, a mely a népkert elzárását s a rend fentartását a leglekiismeretesebben teljesítette, a tekintetes kereselyző egyület elnökségét a menhely átengedéseért, Radda Mihály úrnak a különféle sátorok felállításához szükséges anyag rendelkezésünkre való bocsajtsáért s végre azokat az urakat, kik a különféle munkálatokat ingyen végezték. Felülfizettek: Weifert Ignác s Zsófia, Voltmann Ede 10—10 kor.; Milassin Kálmán 6 kor., Dr. Scsitinszky Adolf 3 kor., Christian Alajos 2 kor. 40 fill., Bachmann Antal 2 kor., Treuner 1 kor. 20 fill., Fischer Max 1 kor. s Csiszár László 60 fill.

— A pancsovai állami tisztviselők mozgalma. Mult számunkban említettük, hogy az állami tisztviselők körében mozgalom indult, mely tarthatlan anyagi helyzetük javítását célozza. A pancsova áll. tisztviselők mult szombaton népes értekezletet tartottak a Társaskörben. Balogh Béla törvényszéki bíró nyitotta meg az értekezletet s adta elő azon indító okokat, melyek miatt nemcsak időszertűnek, hanem fölötté sűrgős is egy általános mozgalom megindítása. A helyesléssel fogadott érvelés után nyomban megalakult a pancsovai állami tisztviselők helyi bizottsága s elnökül Balogh Béla t. sz. bíró kérést fel, intéző elnöknek Barbierik Titus tanár, jegyzőnek Dózsá Imre tanár választatott meg. A tanácskozás folyamán elhatározták a kezdeményező tordai állami tisztviselők bizottságát megkérni, hogy a mozgalmat országossá tegye s hogy a sajtót is az ügy partolására nyerjék meg. Az indokolt mozgalomnak pártolására a város országgyűlési képviselőjét is megkérték s az eziránt több mint 100 áll. tisztviselő által aláírt kérvényt már meg is küldték Dániel Ernő báró képviselőnek. Ezenkívül az intézők a város törvényhatóságához is adtak be megbízóik nevében kérvényt, melyben megkérlik a törvényhatóságot, hogy az áll. tisztviselők mozgalmat támogassa oly módon, hogy érdekükben, úgy a kormányhoz, mint az országgyűléshez írjon fel, valamint az ország összes törvényhatóságait hasonló eljárásra keresse meg. Bizony legfőbb ideje volna, hogy a magyar állam tisztviselőinek fizetése az osztrák kártársaikéval valamint a katonatisztekével egyenlősítessék s hisszük, hogy városunk törvényhatósága a legmelegebben fogja felkarolni az itt lakó több mint kétszáz állami tisztviselő méltányos kérését.

— Harcszerű lövészet. Junius 25-én, kedden délelőtt 7 és 10 óra között harcszerű lövészet lesz a Temesen túl Almás felé levő réten.

— Érettségi vizsga eredménye. A helybeli áll. főgymnásiumban a szóbeli érettségi vizsgálatok jun. hó 21-én és 22-én tartattak meg Bartoniek Géza miniszteri biztos kiválóan humánus és paedagogiai tapintatu elnöklete alatt. A megvizsgált 14 ifjú közül jol esen érettek: König József, Lócz Akos és Schwalm Ármin; jól érettek: Buuyor Erhard, Gröber Lajos, Jablonszky Aladár, Joványó Dusan, Maxa János, Pesztalics Ottó, Rossmann Ármin és Takács (Wurz) Ferencz; egyszerűen érettek: Boldovina Márk, Mandrino Márk és Walenta Hugó. A ritka szép eredmény úgy az érettségizett ifjaknak, — kiknek jövő életpályájukon hasonló sikert kívánunk, — mint az iskolának válik különös dicséretére.

— Rendkívüli közgyűlést tartott városunk törvényhatósági bizottsága csütörtökön, junius hó 20-án Matta novich Adolf polgármester elnöklete alatt, melyen két évi távolmaradás után (az elemi iskolák államosításának kimondása óta), szerb nemzetiségű városatyáink is részt vettek. És bevezetésül mindjárt hathatósan segítettek a városi tanácsnak, mint állandó választmányának egy, a város, illetve az érdekelt társulat szempontjából éppenséggel nem kedvező javaslatát megbuktatni.

A gyéren látogatott közgyűlés határozatai különben a következők:

1. A torontali helyi érdekű vasúttársaság igazgatóságába, a város képviselétében Matta novich Adolf polgármester küldetett ki újból.

2. A pancsova-kubini ármentesítő társulat junius 23-án tartandó közgyűlésére városi képviselőnek Matta novich Adolf polgármester, dr. Karattur Arthur tisztí ügyész, Graff János Pál és Pavlovics Miklós küldettek ki azon utasítással, hogy az ármentesítő társulat autonómiájának visszaállítását követeljék, a társulati pénzeknek jelzalogos kölesönökre való kiadását ellenezzék, (a városi tanács a jelzalogos kölesönökbe való befektetést indítványozta.)

3. Az Aradon junius hó 24-én tartandó polgármesterek kongresszusára Szabó János városi főjegyző küldetett ki a város képviselétében.

4. A vadászati jog bérleti feltételeknek (új tengeri kigyó. Szedő) megállapítása egy bizottságr abiztatott, mely a junius 25. rendes közgyűlésnek tartozik javaslatot tenni.

— Ezredgyakorlaton. Házi honvédszázalójunk kedden indult menetelve Verseczre az ezredgyakorlatokhoz, honnan csak julius hó végével érkezik vissza városunkba.

— Népnünnepély. A róm. kath. négyesület által a mult vasárnap a népkertben rendezett népnünnepély minden tekintetben kitünően sikerült. Hissen ez nem lehetett máskép, mert ott, hol oly lelkes vezér van, mint az egyesület nagyérdemű elnöke Vozáry Jánosné s oly fáradhatlan rendező működik közre, mint az egyesület kiváló munkásságú titkára Scherter Antal, ott az eredmény el nem maradhat. Az ünnepély d. u. 2 órakor vette kezdetét s az ünnepély megtartása alkalmából elzart népkertben igen szép számú közönség adott egymásnak találat. Két zenekar játszott az ünnepélyességek központján, a nagy körönd mellett. Váltakozva egy cigányzenekar s a mramoráki zenekar a szebbnél-szebb darabokat játszottak. Különféle mulattató előadások s játékok szórakoztatták a közönséget. Kitünő volt Mergel mint vénasszony, ki több rémdarabot adott elő. Négy órakor egy gyorsan keletkezett vihar megijesztette ugyan a közönséget, de csak ijedelmet okozott, mert kártevés nélkül hamarosan odább állt. Délután bájos hölgyek árulták a jobbnál-jobb sűteményeket, szivarokat, a mi igen szép összeget hozott a jótékony-csélra. Estefélé még egy kis sorsjáték rendeztetett s ezután a népnünnepély véget ért. Este a lövölde helyiségében igen jól sikerült táncvizsgálatot fejezte be a szép s nemes czélu ünnepélyt.

— Szülők figyelmébe. Azon szülöket, kik gyermekeiket magán orvosok által otthon oltatták be ismételten figyelmeztetjük, hogy az erről szóló orvosi bizonyítványt legkésőbb 8 nap alatt mutassák be Rakicsics Sándor alkapitánynak, mert különben érzékeny pénzbírsággal sújtatnak.

— Rendes közgyűlés. Városunk törvényhatósági bizottsága junius 25-én délelőtt 9 órakor, bajsai Zákó Milán főispán elnöklete alatt rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Polgármesteri indítvány Ó. cs. és apostoli királyi Felsége 60 év előtti látogatása évfordulójának emlékeztetéssé tétele tárgyában.

2. Polgármesteri jelentés a város törvényhatóságának f. évi április-május havi állapotáról.

3. Belügyminiszteri 50329. sz. leirat a lőtörzs-könyvi vezetési szabályrendelet módosítása tárgyában.

4. Földmivelségi miniszter 4117. sz. leirata a Budapesten létesített mezőgazdasági kiállítás látogatása tárgyában.

5. Szabolcsvármegye közönségének átirata a köztisztviselők teljes adómentessége tárgyában intézett feliratának támogatása iránt.

6. A pancsovai állami tisztviselők kérvénye anyagi helyzetük javítása iránti mozgalom támogatása iránt.

7. A helybeli ev. ref. egyházközönségnek köszönetnyilvánítása a th. bizottság által a nevezett egyháznak megszavazott segélyért.

8. A helybeli románok kérvénye egyházi segély iránt.

9. A városi házipénztári, kövezési, temesparti építési szegényalap és tisztviselői nyugdíjalapról szerkesztett 1900. évi zárszámadosok.

10. Tanácsi előterjesztés az áll. borítal és hus-fogyasztási adónak 1902. illetőleg 1903. és 1904. évekre leendő megváltása tárgyában.

11. A népkert főbb utainak kavicsolására szükséges fedezet miatt tanácsi előterjesztés.

12. A gyeppmesteri telep felépítése miatt megtartott árlejtés bejelentése.

13. A vadászterület bérleti feltételeire vonatkozó javaslat.

14. A kéményseprési iparról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában előterjesztés.

15. A belgrádi osztr.- és magyar segélyző egyület megkeresése belépés iránt.

16. Tomics Mita és társai kérvénye a reggeli 8 óra előtti piaci bevásárlások megtiltásának hatályon kívül helyezése tárgyában.

17. Brock Illés kérvénye szilvás létesíthetése végett 10 holdnyi területnek haszonbérletése tárgyában.

18. Ellinger Károly jövedéki hiv. pénztárosa és társának kérvénye jutalmazás iránt.

19. Mihajlov Sándor jöv. hiv. tisztnek kérvénye jutalmazás iránt.

20. Müller Lajos kérvénye takonykóros lovának kiirtása folytán segély iránt.

21. Szabadságolások.

22. Szvoboda Sándor tb. alkapitány jutalom iránti kérvénye.

23. Szendek Ede marhatörzskönyvvezető végkielégítése ügye.

24. Barsi András rendőr nyugdíjaztatása.

25. Drágics Milivoj szakaszvezető fűrdősegély iránti kérvénye.

26. Lujánszky Sebők rendőrmester hasonló kérvénye.

— Halálozás. Worizek Anna nagy-termiai állami tanítónő, ki ezelőtt két évvel a belvárosi állami iskolánál helyettesítve volt, hosszabb szenvedés után Szegeden, hol orvosi segélyt keresett, élete 22-ik évében meghalt. A művelt lelki, kiválóan rokon-szenves földink korai halála általános részvétet keltett.

— Kinevezés. Lélék Károly gyakornok, pósta és távirtda tisztte nevezetett ki és a pancsovai pósta hivatalhoz rendeltetett ki szolgálat tételre.

— Felsőkereskedelmi iskolai érettségi. A helybeli felsőkereskedelmi iskolában a szóbeli érettségi vizsgák junius 24. és 25-én tartatnak meg Péter János közoktatásügyi miniszteri és Mitsch Endre kereskedelmi miniszteri biztosok jelenlétében. A vizsgák reggeli 1/28 órakor kezdődnek.

— Baleset. Az önkéntes tűzoltók mult vasárnap zarógyakorlatán, szerencsére nem súlyos természetű baleset történt. A városháza udvari szűnyépületén végzett gyakorlatalkalmával az egyik létra emeletnyi magasságban eltörtött és rajta álló Kelemen Hugo az alatta álló Kracsun Miklósrá és úgy az udvar kövezetére esett, magával rántva Kracsunt is. A szerencsétlenül jártakat a rendőrség rögtön a rendőri szobába vitte, hol gyors orvosi segélyben részesültek. Mindkét tüzoltót lakásukra szállították hol azóta ápolják és értesülésünk szerint már minden veszélyen túl vannak.

A délvidéki szini kerület vezetősége az 1901. október 1-től 1902. október 1-ig terjedő szini évet következőleg osztotta be.

- 1901. október 1-től 15-ig Oravicza
" október 15-től 31-ig Fehértemplom
" november 1-től 30-ig Versecz
" december 1-től 1902. jan. 15-ig Lugos
1902. január 16-tól 31-ig Karánsebes
" február 1-től 15-ig Orsova
" február 16-tól ápril. 15-ig Nagybecskerek
" április 16-tól május 31-ig Zombolya
" junius 1-től 15-ig Módos
" junius 16-tól julius 15-ig N.-Szt.-Miklós
" julius 16-tól aug. 31-ig Herkulesfürdő
" szeptember 1-től 30-ig Pancsova.

A bérleteket mindenütt a helyi szini bizottságok gyűjtik össze és a társulatnak a befolyt bérleti pénzeket ök fizetik ki.

— Vállalkozó kerestetik. A város utcáinak és tereinek a nyári hónapokon át való locsolására vállalkozó kerestetik. Vállalkozni szándékozik junius 25-én d. u. 5 óráig jelentkezhetnek Rakicsics alkapitány irodájában.

— Verseny tárgyalási hirdetmény. A m. kir. honvédelmi miniszter úr Ó Nagyméltóságának folyó hó 6-án kelt 34194/XVIII. sz. rendeletével a pancsovai honvéd kincstári épületekben eszközzendő átalakítási munkálatokra, valamint a laktanyai udvar talajának kavicsozására a pályázat kiírása elrendelhető, ezen munkák kivételének biztosítása czéljából alulírott parancsnokságnál folyó hó 27-én d. e. 9 órakor nyilvános verseny tárgyalás fog tartatni. Vállalkozók felhivatnak, hogy az 1263 kor. 37 fillér előirányzati összeg után számított 5% bánatpénzzel és 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 1/29 óráig alulírott parancsnoksághoz nyújtsák be, hol azok bizottságilag nyilvánosan fognak felbontatni és tárgyalatni. A költségelőirányzat a honvéd zászlóalj kezelőtiszt irodájában megtekinthető s ugyanott bővebb felvilágosítás is nyerhető. Feltétlenül kötetlik, hogy az összes munkálatoknak f. é. julius hó végéig befejezve kell lenni.

— Üdvös szabályrendelet. A 16 éven alóli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyektől és táncvizsgálatoktól való eltiltása tárgyában igen üdvös szabályrendelet lépett életbe május hó 1-ével Torontál vármegye területén. E szerint gyermekek 16 éves korukig

